

הכוח שברוח

ד"ר לפרשת חוקת | מאת הרב גור גלון

בפרשת השבוע מספרת התורה על פטירת מרים. חז"ל (תענית ט.) מונים את מרים כאחת משלושת הפרנסים הטובים שעמדו לעם ישראל במדבר. בהתבוננות עמוקה יותר מתגלה, כי בזכות מרים הגיע משה לעולם והפך למנהיג העם – אך בזכות מרים משה גם סיים את הנהגתו.

מרים בתחילתו ובסופו של משה

מחד, מרים היא זו שעודדה את עמרם לשוב ליוכבד וללדת את משה רבנו. מאידך, מותו של משה בא על רקע חטא מי מריבה – חטא שהתרחש לאחר פטירת מרים: "וַתָּמָת שָׁם מִרְיָם... וְלֹא הָיָה מִיָּם לַעֲדָה." חז"ל מסבירים שבאר המים שליוותה את ישראל במשך שנות המדבר נעלמה עם מותה.

אור מקיף מול אור פנימי

מרים מייצגת את האור המקיף, ומשה את האור הפנימי.

- **האור המקיף** הוא אור נשגב ועוצמתי המקיף את העולם והאדם. הוא לא נתפס באופן ישיר, אך משפיע בעוצמה. דוגמה לכך היא אווירה תרבותית-חברתית תורנית – המשפיעה על האדם גם בלי שיבחין בכך.
- **האור הפנימי** לעומתו, הוא גילוי ברור של הדרכה אלוקית. הוא מופיע באופן גלוי בתוך האדם, אך השפעתו מצומצמת וממוקדת. כמו רב המלמד את תלמידו – הדרכה ברורה ומעשית.

מרים – יוצרת אווירה רוחנית

מרים נועדה לרומם את רוחו של עם ישראל. היא מורדת בגזירות פרעה, שותפה עם יוכבד בהולדת הילדים – תוך יצירת אווירה של חום ואמונה. "פועה זו מרים... משעשעת את הוולד", מפרש רש"י – היא משרה שמחה כבר מהלידה.

אמונה שמובילה לשמחה

ביציאת מצרים, האמונה של מרים מובילה גם לשמחה:
"ותיקח מרים... את התוף בידה, ותצאן כל הנשים אחריה בתופים ובמחולות."
המדרש שואל – כיצד היו להם תופים במדבר?
ועונה: מתוך ביטחון בגאולה העתידה – הן התכוננו מראש.
זו עדות לעוצמת האמונה של מרים, ולמחויבותה ליצירת אווירה של תקווה,
חיים ושמחה.

האווירה היא זאת שתקבע

בחיינו הפרטיים ובחיינו הלאומיים, האווירה היא זו שקובעת את הדברים בסופו
של דבר.
זו אולי הסיבה שחז"ל אומרים שהאשה היא הקובעת את הדברים, למרות
שבתחילה נראה כאלו הגבר הוא המוביל:
מעשה בחסיד אחד, שהיה נשוי לחסידה אחת ולא העמידו בנים זה מזה. אמרו
אין אנו מועילים להקדוש ברוך הוא כלום, עמדו וגרשו זה את זה. הלך זה ונשא
רשעה אחת ועשתה אותו רשע, הלכה זאת ונשאת לרשע אחד ועשתה אותו
צדיק. הוי, שהכול מן האשה" – כי האווירה והאטמוספירה הם שמכריעים בסופו
של דבר.

האם ביתנו הוא בית של אמונה ותורה, שמחוברים עם שמחה ואהבה, זה לא
מה שאומרים קובע אלא מה שמרגישים. אנו נמצאים בחופש הגדול, לא
האמירות יקבעו אלא האווירה שניצור.
האם עם ישראל יתקדם וינצח במלחמתו או שמא ידשדש וישקע בבזוץ –
התשובה היא לא מה שיגידו הפרשנים באולפנים - אלא מה שרוח האומה
ייקבע.

**יהי רצון שנזכה כולנו ליצור אווירה של אמונה, תקווה, שמחה וציפייה
לגאולה. אווירה כזו תוליד קידוש ה' גדול ותאפשר לעם ישראל להתקדם
לעבר ייעודו.**